

KALAPUTXI

Mutrikuko herri-aldizkaria
2024ko martxoa - 247 zkia.

Mari Kontxi, Amaia, Lurdes, Axun, Elena, Arantxa, Carmen, Txelo, Eukene, Marivi, Josebe, Mertxe, Maria Pilar, Luisa, Arantxa, Eskarne eta Mari Carmen

Lehenengo neskak eskola profesionalean

ATZERRITARTASUN AHOLKULARITZA JURIDIKOA • SEIÑERUAK, ITSASORAKO DEIKA
POTERO, OKINEN SUTEGIA • ARRAUNA MUTRIKUN
EÑAUT URREISTI, MUNDUKO TXAPELDUN

MATRIKULA ZABALIK

matrikulatzeko, deitu haurreskolara
Zuen zain izango gara!

Mutrikuko Haurreskola

Haurreskola txikia, familia handia

943 60 41 19

mutriku.mutriku@haurreskolak.eus

www.haurreskolak.eus

Haurreskolak

Telefonoak

Osasuna

COVID-19 KORONABIRUSA

OSASUN AHOLKURAKO TEL. ... 900 20 30 50

Larrialdiak.....	943 46 11 11
Anbulatorioa.....	943 60 43 00
DYA zentrala.....	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Alzheimer elkarteak	943 29 71 18

Botikak

Lasuen-Elezgarai	943 19 50 26 / 626 61 13 92
Lon Apraiz	943 60 32 50 / 630 05 50 97
Amaia Zalduegi	669 26 22 01
Hiart Burgoa	667 33 88 90
Arantzazu Izpizua (Eibar)	943 20 19 12

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48 / 679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Anai Arte bulegoa	943 60 42 47
Anai Arte taberna	943 60 34 10
Mikel Deuna Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Eguneko Zentroa	943 60 38 71
Turismo Bulegoa	943 60 33 78
Bake epaitegia	943 60 70 49
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz pilotalekua	943 60 41 91
Ur Kontsortzioa	943 00 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Posta zerbitzua	943 60 30 44

Irakaskuntza

Goizeko Izarra Ikastola	943 89 91 52
San Miguel Ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko BHI Institutua	943 89 92 24
Kardala Akuakultura Institutua	943 60 71 37
Udal Euskaltegia	943 60 30 94
Udal Musika Eskola	943 60 37 80
Haurreskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

ANSOLA taxia	638 67 23 83
Lurraldebus	943 41 52 08
Pesa Autobusak	900 12 14 00
BizkaiBus	902 22 22 65
EuskoTren	944 333 333
Loiuko Aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Parrokia	943 60 39 87
----------------	--------------

Iritzixa

Iñigo Arrizabalaga Alberdi

VAIANA, MOTUNUIKOA

Ezagutzen nautenek badakite asko gustatzen zaizkidala historia eta mitologia, eta sarri erabiltzen ditudala nire azalpenetan (eta baita bertotan ere) pertsonaia horien adibideak. Honako honetan Disneyko pertsonaia batekin natorkizue, *Vaiana*. Etxean seme-alabarik baduzue, edo Disney pelikulazaleak bazarete, ezagutuko duzue seguruenik. Datu bitxi bat, berez titulu originala *Moana* duela, itsaso sakona esan nahi omen duena maorieraz, baina Espainian hau marka erregistratu bat denez, eta isunik ez ordaintzeko, *Vaiana* bezala atera behar izan zutela, «kobazuloko ura» tahitiarrez.

Pelikula ikusi ez duenarentzat, eta laburpen oso laburtu gisa, Ozeanian dago kokatuta istorioa, duela 2000 urte. Berton, mundua iluntasunean gero eta murgilduago dago *Te Ka* labazko deabru maltzuraren erruz. *Vaianak*, *Motunui* irlan bizi den neska nerabe ausartak, *Maui* erdi jainkoaren laguntzaz eta ozeanoa bere alde duela, baina itsasoaz asko jakin gabe, itsasontzi txiki bat hartu eta ozeano guztia zeharkatuko du, *Te Fiti* jainkosaren bihotza *Motului* uhartean duen sorlekura itzultzeko, bidean aurkituko dituen hainbat erronkari eta etsairi aurre eginez. Disneyko pelikula denez, dena ondo atera zitzaion eta beraien mundua salbatu zuen.

Zein ondo! Abesti ederrak eta itsaskorrak ditu gainera! Nire alabari ikaragarri gustatzen zaio pelikula. Niri ere bai, asko gustatzen zait. Baina familian ikusi genuen azkenengo aldian, banuen kontu bat buruan bueltaka, eta nahigabe bata bestearekin lotu nuen.

Xalbadorrek bere bertso eder batean diosku, «herria da gorputza, hizkuntza bihotza», eta hala uste dut neuk ere. Zoritzarrez, gurean ere urteak dira euskal bihotz hori bere hainbat sorlekutatik kanpo dagoela, eta erdararen itzal maltzurak harrapatuta dituela eremuok erabat. Iluntasun hori gutxika-gutxika gurera iristen ari da, eta iritsiko da, ez badugu behinik behin gure euskal bihotza bere sorlekuetara itzultzen, Nafarroara esaterako.

Guk gure kuadrillan kilometro bat hartu dugu Erriberan, eta han goaz *Vaiana* bere ontzitzoan *Motuluir* lez, Alesbesera. Xalbadorrentzat gure herria gorputza bada, burutik oinetara goaz, gurea eta beraiena den bihotza itzultzer, inongo ozeano edo erdi jainkoaren laguntzarik gabe. Seguruenik ez dugu guk euskara salbatuko, hau ez baita Disneyko pelikula bat, baina bihotzez egingo dugu, euskaldunak garelako.

Argitaratzailea

Karenka Komunikazio Elkartea
Barrenkale 12, behea
20830 Mutriku

Tel. 635 748 393

e-posta aldizkaria@kalaputxi.eus

Webgunea: www.kalaputxi.eus

Bloga www.kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea **Mutrikuko Udala**

Kolaboratzaileak

Josu Larrañaga,
Inhar Mutiozabal

Tirada 2.200 ale

Lege Gordailua SS-787/01

ISSN 1579-4792

Inprimategia **EUSKALINPRI**

Banaketak **Kalaputxi**

Kalaputxi Herri-Aldizkarixak
Mutrikuko Udalaren dirulaguntza
jasotzen du:

Mutrikuko Udala

astelehenetik ostiralera							
DB03	LEKEITIO - DONOSTIA						
Lekeitio	6:15	9:50	12:50	17:50	20:00		
Ondarroa	6:40	10:15	13:15	18:15	20:25		
Mutriku	6:45	10:20	13:20	18:20	20:30		
Donostia	* 7:55	11:30	14:30	19:30	---	* Unibertsitatetik	
DB03	DONOSTIA - LEKEITIO						
Donostia	8:00	11:00	* 14:30	18:00	20:30	* Unibertsitatetik	
Mutriku	8:50	11:50	15:25	18:50	21:20		
Lekeitio	9:35	12:35	16:10	19:35	22:05		
DB04	ONDARROA - MALLABIA						
Mutriku	7:15	orduro	20:15	21:25	22:15	22:45	
Mendaro	7:50	orduro	20:50	22:05	22:25	22:55	
Eibar	8:15	orduro	21:15	22:30	22:45	23:15	
Mallabia	8:30	orduro	21:30	22:45	---	---	
OSTIRAL GAUEAN Mutrikutik: 23:25; 01:15.							
DB04	MALLABIA - ONDARROA						
Mallabia	6:00	6:45	orduro	20:45	21:25	* 22:05	
Eibar	6:05	7:05	orduro	21:05	22:10	22:15	
Mendaro	6:35	7:35	orduro	21:35	22:20	22:30	
Mutriku	6:55	7:55	orduro	21:55	22:30	22:40	
OSTIRAL GAUEAN Mutrikura heldu: 00:25. (Eibarren -25 min.)							
DB05	MUTRIKU - ZUMAIA						
Mutriku	6:25	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25	
Deba	6:40	9:45	11:40	13:40	16:40	18:40	
Zumaia	7:10	10:10	12:10	14:10	17:10	19:10	
DB05	ZUMAIA - MUTRIKU						
Zumaia	8:10	10:10	12:10	15:10	17:10		
Deba ^{35 min. zain}	8:40	10:40	12:40	15:40	17:40		
Mutriku	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25		
DB06	ONDARROA - SORALUZE						
Mutriku	8:45	10:45	12:45	14:45	17:45	19:45	21:45
Mendaro	9:15	11:15	13:15	15:15	18:15	20:15	22:15
Soraluze	9:40	11:40	13:40	15:40	18:40	20:40	22:40
DB06	SORALUZE - ONDARROA						
Soraluze	7:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40	20:40
Elgoibar	7:45	9:45	11:45	13:45	16:45	18:45	20:45
Mendaro	8:00	10:00	12:00	14:00	17:00	19:00	21:00
Mutriku	8:20	10:20	12:20	14:20	17:20	19:20	21:20

larunbat, igande eta jai-egunak							
DB03	LEKEITIO - DONOSTIA						
Lekeitio	8:00	12:30	17:00	19:00			
Ondarroa	8:25	12:55	17:25	19:25			
Mutriku	8:30	13:00	17:30	19:30			
Donostia	9:40	14:10	18:40	20:10			
DB03	DONOSTIA - LEKEITIO						
Donostia	10:30	14:30	17:00	ig 20:30	ig 21:00	ig igande/jai-egunak larunbatak	
Mutriku	11:20	15:20	17:50	21:20	21:50		
Lekeitio	12:05	16:05	18:35	22:05	22:35		
DB04	ONDARROA - MALLABIA						
Mutriku	la 7:15	8:15	orduro	20:15	21:25	la 22:15	
Mendaro	7:45	8:45	orduro	20:45	22:05	22:25	
Eibar	8:10	9:10	orduro	21:10	22:30	22:45	
Mallabia	8:25	9:25	orduro	21:25	22:45	---	
LARUNBAT GAUEAN Mutrikutik: 23:25, 23:55, 01:55, 03:55, 05:55.							
DB04	MALLABIA - ONDARROA						
Mallabia	la 6:50	7:45	orduro	19:45	20:45	21:45	22:00
Eibar	7:00	8:00	orduro	20:00	21:00	22:00	22:15
Mendaro	7:35	8:35	orduro	20:35	21:35	22:35	22:40
Mutriku	7:55	8:55	orduro	20:55	21:55	22:55	23:00
LARUNBAT GAUEAN Mutrikura heldu: 01:10; 03:10; 05:10; 06:10. (Eibarren -25 min.)							
DB05	MUTRIKU - ZUMAIA						
Mutriku	la 8:25	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25	20:25
Deba	8:40	10:40	12:40	14:40	16:40	18:40	20:40
Zumaia	9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10	21:10
DB05	ZUMAIA - MUTRIKU						
Zumaia	la 9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10	ig 22:10
Deba	35 min. zain	9:40	11:40	13:40	15:40	17:40	19:40
Mutriku	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25	20:25	23:25
DB06	ONDARROA - SORALUZE						
Mutriku	9:45	11:45	13:45	17:45	19:45	21:45	
Mendaro	10:20	12:20	14:20	18:20	20:20	22:20	
Soraluze	10:40	12:40	14:40	18:40	20:40	22:40	
DB06	SORALUZE - ONDARROA						
Soraluze	la 8:40	10:40	12:40	16:40	18:40	20:40	
Elgoibar	8:45	10:45	12:45	16:45	18:45	20:45	
Mendaro	9:00	11:00	13:00	17:00	19:00	21:00	
Mutriku	9:20	11:20	13:20	17:20	19:20	21:20	

	Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero		Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero
BILBOTIK		7:00	20:00	DonostiaTIK	5:50	7:50	20:50
Eibar	6:14	7:14	21:14	Errekalde	5:59	7:59	20:59
Elgoibar	6:24	7:24	21:24	Orio	6:14	8:14	21:14
Mendaro	6:33	7:33	21:33	Zarautz	6:20	8:20	21:20
DEBA	6:44	7:44	21:44	Zumaia	6:29	8:29	21:29
Zumaia	7:00	8:00	22:00	DEBA	6:43	8:43	21:43
Zarautz	7:08	8:08	22:08	Mendaro	6:52	8:52	21:52
Orio	7:15	8:15	22:15	Elgoibar	7:01	9:01	22:01
Errekalde	7:29	8:29	22:29	Eibar	7:11	9:11	22:11
Donostia	7:38	8:38	22:38	Bilbo	8:20	10:20	23:20

ONDARROA - BILBO			BILBO - ONDARROA		
astelehenetik ostiralera			astelehenetik ostiralera		
	lehena	azkena		lehena	azkena
A3916 Ermuatik	5:40	19:40	A3916 Ermuatik	7:10	22:10
Mutrikutik irten: 6:25, 7:25, 15:25			Mutrikuraino: 14:10, 18:10, 20:10		
A3915 Durangotik	6:10	20:10	A3915 Durangotik	7:40	21:40
Ondarroatik Bilbora zuzenean: 6:30; 7:30					
jai egunak			jai egunak		
A3916 Ermuatik	6:40	20:40	A3916 Ermuatik	8:10	22:10
A3915 Durangotik	7:10	20:10	A3915 Durangotik	8:40	21:40

ALTZAU BURUA

«**Altzau Burua Mutriku**» orain dela gutxi sortutako taldea da, LH 3tik hasi eta LH 6 arte dauden haurren guraso batzuek osatua. Izan ere, asko kezkatzen gaitu pantailek eta batez ere telefono adimendunek gure seme-alabengan eta gazteengan duten eraginak. Hori dela eta, hainbat helburu finkatu ditugu, horietako bat eta lehena, smartphonea eskuratzeko unea atzeratzea.

Azaroan, Hezkuntza batzordeak antolatuta, Goizeko Izarra eta Samielako LH5 eta LH6-ko ikasleek 4 saio jaso zituzten Miren Ros hezitzailearen eskutik, eta era berean, ikasle horien gurasoek 2 saio. Bertan, kezkatzen gaituen gaiari buruz jardun genuen:

Smartphoneek eta teknologia berriek aurrerakuntza eta hobekuntza handiak dakartzate gure bizitzara, hori ukazina da. Hala ere, **hainbat ikerketaren arabera, mugikorrek arazo pila bat sor ditzake haur eta gazteengan: antsietatea, depresioa, isolamendu soziala, autoestima arazoak, arreta falta, loak hartzeko arazoak, agresibitatea...** Hori gutxi balitz, mugikorrek mendekotasun handia sortzen du. Haur eta nerabeen garuna oraindik garatu gabe dagoela kontutan harturik, smartphonea modu egokian erabiltzeko prest ez daudela esan genezake.

Beraz, gure seme-alaben garapenari begira, oreka bat aurkitu behar da telefono mugikorrari dagokionez.

Gurasoak gara telefona erostea erabakitzen dugunak, beraz, gure artean bat egiten badugu, eta gure seme-alaben lagun taldean telefono adimendurik ez badago, ez dute horren beharrik somatuko. Hori horrela izanik, haurtzaro eta nerabezaro naturalagoak, osasuntsuagoak eta zoriontsuagoak izan ditzaketela deritzogu.

Telefono mugikorra izanez gero, erabilera desegokiaren ondorio negatiboez kontzientziatu nahi dugu, eta mugikorra behar bezala erabiltzeko estrategiak ematen lagundu.

Beraz, gure taldearen **helburu nagusienetako bat, haurrek mugikor adimendua ahalik eta beranduen eskuratzea da.** Horretarako, «**Gure aukera, guk 16**» ekimenaren sortzailea den **Miren Ros** hezitzailea dugu bidelagun. Esan behar dugu ez garela bakarrik, gai hau pil-pilean dagoela eta ondoko herrietan ere taldeak sortu direla, esaterako «**Altza Buru**» Ondarrun eta «**Altza Burua**» Deban.

Ez gaude bakarrik, eta elkarrei laguntzeko prest gaude gure seme-alaben nerabezaroa ahalik eta naturalena izan dadin.

Aurrera begira, tailerrak, «kafe-elkarriketak», hitzaldiak, formakuntzak... antolatu nahi ditugu gai honen inguruan. Interesa duten guztiei ateak zabaldu nahi dizkiegu, denentzat aberasgarri eta baliagarri izan daitekeela pentsatzen baitugu, bai smartphonea ez duten haurren gurasoentzat, baita jada jaso duten haurren gurasoentzat ere. Harremanetan jarri nahi baduzu: altzauburuamutriku@gmail.com

Lehen Hezkuntzako ikasleen guraso batzuk

MARTXOAK 8: HARRO GAUDE!

Urtero bezala, aurten ere, Mutriku BHiko Hesigabeziko ikasleok martxoaren 8ari dagokion garrantzia eman eta hainbat ekintza antolatu ditugu. Horien artean, «**Gure inguruko emakumeak geletan**» ekimena gauzatu dugu: inguruko emakumeon ahotsak balioan jartzeko espazioa eta denbora eskaini izan nahi dizkiegu.

Aurten 48 emakume anitzen testigantzak entzun ahal izan ditugu. Lehenak eta hasteko, martxoaren 1ean **Uma Ulazia, Ane Alberdi, Iraia San Miguel, Leire Palenzuela, Alazne Ostolaza, Garbiñe Agirregomezkorta, Leire Gómez** eta **Eneritz Lizardi** izan genituen gure artean. Martxoaren 5ean, berriz, **Mari Kruz San Sebastian, Marije Ituarte, Garoa Arizmendi, Edurne Aldape, Lierni Lekuona, Mila Urrutia, Idoia Urkiri, Itziar Navarro, Fatima Amado, Igone Mariezkurrena, M.Juli Iriondo, Lourdes Gabilondo, Aitziber Onaindia, Nahia Elesgarai, Oihana Kortazar** eta **Oihana Beristain**. Eta bukatzeko, martxoaren 7an, **Maialen Ageitos, Aintzane Uriguen, Malen Pazos, Nora Casais, Leire Mugerza, Idoia San Martin, Oihana Argoitia, Lourdes Urreisti, Amaia Madarieta, Begoña Beristain, Marije Altuna, Rosana Goikoetxea, Felitxu Elezgaray, Jone Larrañaga, Aiora Eiguren, Itsaso Aramendi, Elena Cebrian, Lexuri Aresti, Olaia Bilbao, Arantza Atxurra, Miriam Arrizabalaga, Amaia Urkiaga** eta **Arantza Aranguren**.

Emakume hauen guztien ahotsak entzuteko aukera oso aberasgarria izateaz gain, berezia ere izan da; beraien bizipen, anekdota, kontakizun, oztopo zein lorpenak entzuteak beraiekin bat egin eta izan duten ausardiaz jabetzea eragin digulako. Horregatik, eta urtero eskaintzen diguzuen indar eta konplizitateagatik, tarte hau eskerrak emateko baliatu nahi dugu, gure ondoan bidea egiten laguntzeagatik.

Mutriku BHiko Hesigabezi ikasgaiko 1. Batxillerreko ikasleak

Jesus Mari Iriondo Etxeberria

«Aritza»

Bizitza...

Nora joan zaigu
gure lagun Aritza?
Zeruertzera, maite zenuen
etxe ttipitto xuria eraikitza?

Bidai on lagun!
Presta ezazu txokoa
dakizun eran atonduz,
egunen batean, guztiok
bertan, arta gaitzazun.

MAITE ZAITUGU, ARITZA
Zure Kuadrilla

Mutrikun, 2024ko otsailaren 23an

ATZERRITARTASUN AHOLKULARITZA JURIDIKOA

Hamar urtetik gora darama Mutrikuko Udalak jatorri ezberdinetako herritarrak integratu eta elkarbizitza hobetzeko asmoarekin. Poliki-poliki urrats ezberdinak eman dira, hasi harrera saio batzuekin, harremanak sendotze bidean hurrengo, elkarren arteko ekintzak gauzatzea, eta azkeneko lorpena, herrian aholkularitza juridikoa eskainiko duen bulego bat ezartzea, non atzerritik herriratu zaizkigunek aukera izango duten beste estatu batean bizitzean gertatzen diren arazoak konpondu edo bideratzeko.

Lehen urratsak aniztasunaren gaia lantzen

2013an hasi zen Mutrikuko udala aniztasunaren gaia herritarrekin modu antolatuan lantzen. Mutrikun elkarbizitza sustatzeko lehen pausoak ematen hasi ziren herriko aniztasuna aberastasun gisa ulertuta. Herritarrekin batera egin zen prozesu hartatik, Mutrikurako lan ildo batzuk finkatu ziren eta horietako bat Mutrikura etorritako bizilagun berriei harrera egiteko protokoloa bat zehaztea izan zen. Horren haritik, 2014an Mutrikun lehen harrera saio batzuk antolatu ziren udal-ordezkariek, jatorri ezberdinetako herritarrak eta herriko eragileak elkartuta.

Helburua lehen harrera modu integralean egitea izan zen, hau da, ongi etorria udalak eta herritarrek beraiek batera egitea.

Udal barruko harrera protokoloa zehaztu ondoren, udala eta jatorri anitzeko herritarrek Mutrikuko baliabideen gida eta ongi etorri saioak antolatu zituzten. Prozesu guztian zehar kontratatutako teknikarien laguntza izan zen.

Lehen ongi etorri saio hartan, herrialde ezberdinetako 15 pertsonak hartu zuten parte, eta herriko baliabideak, bizimodua, ohiturak, hizkuntza eta kultura-aukerak ezagutu ahal izan zituzten Mutrikuko udaleko ordezkariek zein elkarteetako kideen eskutik.

Hartu-emana aberasgarria izanik jarraipena eman zitzaion hurrengo urteetan.

Azken urte hauetako aurrerapenak

Bere egunean «Kulturaniztasun mahaia» sortu zen zenbait beharri erantzun edo horiek bideratzeko asmoz, baina ez zen

ikusten nahikoa zenik gaiari adarretatik heltzeko. Gizarte Zerbitzuen lan karga handitu egiten zen, eta, hala ere, Udala ez zen iristen Mutrikuko gizarteari erantzun anitz bat ematera. Hori dela-eta, teknikari baten beharra ikusita, erabaki zen kontratu bat egitea plan egoki bat aurkeztzen zuen pertsonari.

Ainara Burgañak aurkeztutako «Kulturaniztasunetik Kulturartekotasunera» proiektua izan zen onartua, eta 2022ko azarotik hor aritzen da. Ainarak dioen bezala, «kulturaniztasuna dagoela ebidentzia bat da, baina kultuartekotasunaren ideian oraindik egiteko lan handia dago». «Oraindik, —dio— orokorrean jatorri ezberdinetako pertsonen arteko interakzioa urruti dagoelako gure egunerokotasunean».

Hilabeteen behin Zabiela Kultur Etxeko espazio barruan biltzen dira Kulturartekotasun topaketa irekiak garatzeko. Bilera hauek irekiak dira nahi duten herritar guztientzat. Erabiltzen den hizkuntza egokitu egiten da partehartzaileen arabera, denon ahotsa presente egon dadin. Bilera hauen helburua pertsona bakoitzaren nahiz kolektiboaren beharrak eta ideiak partekatzea da, eta, ahal izanez gero, hauek bideratu

eta erantzun bat ematea.

Denboraz deitzen dira bilera hauek, ahalik eta pertsona gehien etorri ahal izateko, horretarako Udalaren komunikazio bideak erabiliz: telegram, webgunea, eta abar. Etorritzen diren, eta hala nahi izanez gero, handitzen doan whatsapp taldea sortu dugu —komunikazio biderik egokiena gure artean—. Esan behar, inoiz, eta halabeharrez, bilerak Luardo Etxeko lehen solairuan ere egiten direla.

Bileretako partaideak harreman pertsonal bidez edo sare ezberdinen bitartez etorritakoak izaten dira. Ordezkariek bezala etortzen direnak Udaletik, Hezkuntzatik eta Kalaputxetik. Deialdiak aipatutako bidetik, norbanakoekin era pertsonalean

edo gonbidapen irekien bidez egiten ditugu.

Hala ere, ez da suertatzen erraza partehartzea mantentzea. Talde nahiko ezegonkorra da. Bertaratzen diren pertsona askoren egoerak zaildu egiten du etengabeko bertaratzea. Lan ordutegi aldakorrak, haurren zaintza, hizkuntza...

«Dena den, zenbait ekintza ere eramaten ditugu aurrera» dio Ainarak:

- «Gipuzkoako Aldundiko Bizikidetza Lantzen Programaren» partaide gara, eta Aldundian Gipuzkoako beste herrietako Migrazio eta Aniztasun teknikariekin eta Giza Eskubideen saileko zuzendaritzarekin elkartzen gara, bakoitzaren herriko programa eta ekimenak partekatu eta ideia berriak jasotzeko, batik bat. Uneoro komunikatuta gaude, taldea sortu ondoren.

- «Euskara eta Kulturartekotasuna» lantzen dugu UEMA eta Udaleko Euskara sailarekin batera. Samiela ikastetxean hasi ginen, eta datorren kurtsorako Goizeko Izarra Ikastolan eta Mutriku BHI Institutuan hasiko gara lanean.

- «Euskara 0 urratsa» doako programa eskaintzen hasiak gara Udaleko Euskara sailarekin batera, azarotik ekainera.
- «Aukerak Suspertzen» (Eusko Jaurlaritzaren programa Agintzari enpresa sozialak kudeatuta. Familia zaurgarrientzat eskolaz kanpoko hezkuntza-laguntza, ikasle eta hauen gurasoentzat. Baliabide denak errazten zaizkie: ordenagailuak, wifia, eta beste. Doakoa da eta Mutrikuko boluntarioek ematen dituzte klaseak Udalaren ikasketa-geletan. 2023ko abenduan jarri zen abian, eta boluntarioak dauden bitartean jarraituko du.

- Herri ezberdinen kultura gastronomikoa ere kaleratu da azken urte hauetan arrakasta handiarekin. Mutrikuarrek eduki dute aukera zazpi bat herrialdeetako jakiak dastatzeko. Herriko hiru ikastetxeekin ere, aurren bigarren aldiz eta ikastetxean bertan egindako sentsibilizazio kanpaina baten ondoren, «Artea eta Giza Eskubideak» erakusketa garatu da.

Aholkularitza juridikoa

Kulturartekotasun teknikariak ondokoa esan digu bulegoaren sorreraz: «Topaketetan zein kalean behin eta berriz agertzen zen atzeritartasun aholkularitza juridikoaren beharra. Gai juridiko hauei erantzuteko ahalmenik ezean (oso gai teknikoak dira) aukera desberdinak topatzen hasi ginen eta beste herri batzuetan zerbitzu hau ematen zela ikusi genuen. Ez da erraza izan arreta hau Mutrikura ekartzea baina hor egon gara buru-belarri, eta behin kontaktuak izanik, Eusko Jaurlaritza gure interes eta beharren jakitun eginda, 'SOS Arrazakeria' elkarterekin bilera bat lortu genuen Mutrikuko Udalean. Bilera horretan gure beharrak adierazi genizkien eta azterketa bat egingo zutela adierazi ziguten: gure beharrak, testuingurua, Mutrikuko errealitatea,...Urtebete luze pasa ondoren erantzun faltan, berriro hasi ginen deiekin eta azkenean baiezkoa eman ziguten. Mutriku, Mutriku eta inguruko herrientzako atzeritartasun aholkularitza juridikoa eskainiko zela 'SOS Arrazakeria' elkartearen eskutik».

Horrela, otsailaren 8tik aurrera Mutriku martxan dago ATZERITARTASUN (EXTRANJERÍA) AHOULKULARITZA JURIDIKOAREN zerbitzua.

Ekimen hau Aholku Sareak kudeatzen du. Eusko Jaurlaritzaren Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketarako Sailak sustatutako aholkularitza sarea da eta zera du helburutzat: atzeritartasunaren alorreko aholkularitza juridikoa eskaintzea kalteberetasun egoeran dauden etorkinei eta baita profesionalei ere —herri-administrazioetakoei eta hirugarren sektorekoei, etorkinekin inklusio-prozesuetan lanean diharduten heinean—.

Hileko 2 ostegunetan 10:00tatik 14:00tara, Mutrikuko Konde kalea 18 behean.

Eskainiko dena: atzeritarrei erregulazioa erraztea, baita prebentzio-lana egitea gerora irregulartasun egoerarik gerta ez dadin, betiere familiako bizitzaren alde eginda. Ezaugarri hauek izango ditu:

- ZERBITZUA **DOAKOA** IZANGO DA.
- DERRIGORREZ, AURREZ HARTU BEHAR DA **HITZORDUA** (hitzordurik gabe ez da harrerarik izango).
- HITZORDUA TELEFONOZ: **943245627** DEITUTA EDO e-postaz: **sos.gipuzkoa@sosracismo.eus**
- ZERBITZUA **MUTRIKU ETA INGURUKO HERRIENTZAT** IZANGO DA.
- KONTSULTAK BETI **ATZERITARTASUNAREKIN LOTUTAKOAK** IZAN BEHAR DIRA.

«OPORRAK BAKEAN»: IZENA EMATEKO EPEA

Haur sahararrek uda basamortuetatik kanpo eta errefuxatu-kanpamenduetatik aldenduta pasatzeko aukera izango dute aurten ere Hego Euskal Herrian. Izan ere, «Oporrak bakean» programaren 38. edizioa aurkeztu dute jada. Programaren helburua, familia euskaldunetan edo udalekuetan 8 eta 12 urte bitarteko haur errefuxiatuak denbora baterako harreran izatea, basamortuko baldintza gogorretatik aldendu, osasuna hobetu, osasun azterketak egin, eta, bide batez, gizarte sahararra eta euskalduna gerturatzeko. Helburu nagusia 300 haurri harrera ematea da. Horretarako, alegia, kanpaina aurrera eramán ahal izateko eta saharar errefuxiatuak hartzeko, ezinbestekoak dira harrera-familiak. Aurten, kopurua handitzeko ahalegina egingo du «Oporrak bakean» programak, eta, horretarako, familia euskaldunak animatzea beharrezkoa da. Familiek herri sahararra lagundu eta, aldi berean beste kultura bat ezagutzera emateko aukera izango dute. Horrela, familia horien bitartez haurrek Saharako gatazka politikoa ahaztu eta osasuna indartzeko aukera izango dute, baita beste errealitate bat ezagutzeko aukera ere. Udan, uztaila eta abuztua bitartean, bi hilabetez, bertako familietan gure ohiturak, festak eta Mutriku itsasoaz gozatzeko parada izango dute. Egonaldiak on handia egiten die eta bidez batez mediku azterketak egiteko aprobetxatzen dute. Iazko urtean, Mutrikuko harrera familia batean pasatu zituen oporrek Leila Nafek. Aurtengoan, herri harrera familia kopurua igotzea da helburua.

Interesa duten familiek **Oporrak Bakean** webgunearen bidez, oporrabakean@gmail.com emailera idatziz edota telefonoz deituz: **696 014 786** jarri daitezke harremanetan programaren Gipuzkoako arduradunekin. Izen ematea **apirilaren 15era arte** irekita mantenduko dute.

ERGOMETRO TXAPELKETAK DOMINAK

Mutriku Arraun Taldeko arraunlariak urrezko eta zilarrezko dominak ekarri dituzte herrira martxoaren bian Donostian izandako 2024ko Gipuzkoako Ergometro Txapelketan. Garazik Floresek infantiletan urrezko domina, June Odriozabalak kadetetan zilarrezkoa eta Juan Luis Goenagak beterranotan zilarrezkoa irabazi dituzte. Arrauna udako kirola dela pentsatuko du askok, baina arraunarena urte osoko ahalegina eta ekina da. Negu partean barruko lanetan jarduten dute, gimnasioan eta ergometroko lanetan, eta lan horiek ere txapelketara eramaten dira. Hortxe irabazi dituzte dominak, ergometro txapelketan. Bejondeiela!

Aurtengoan mutilen trainerurik ez dugu itsasoan ikusiko, baina nesken batelak bai, eta trainerilla ere bai beharbada. Koadrilakoek Garazik eta June bezala teink egiten badute, laster banderak!

OPORRAK BAKEAN UDA BATEKO BESARKADA

HAUR ERREFUXIATU SAHARAREN UDAKO HARRERA PROGRAMA

UDA HONETAN SAHARAR HAUR BATEN HARRERA FAMILIA IZAN NAHI BADUZU, JARRI GUREKIN HARREMANETAN ETA ESKATU INFORMAZIOA

oporrabakean.eus
oporrabakean@gmail.com
Araba: 945 711 941
Bilbao: 945 711 941
Gipuzkoa: 696 014 786

f ALAZNE OPTIKA

Jose Mª Altzibar etorbidea 1
Tel. 943 60 31 54 - alazne.optika@gmail.com

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

EHORZKETA ZERBITZUAK

SALTO UDALEKUAK MARTXAN

Udalerri euskaldunetako gazteentzako udalekuak antolatu ditu aurten ere UEMAK. Aurten bi txanda izango dira: ekainaren 24tik uztailaren 2ra, eta uztailaren 4tik 12ra. Izena emateko epea martxoaren 31n amaituko da. Aurten ere ibiltaria izango da ekimena, eta Arantzatik Elizondorako bidea egingo dute gazteek, Nafarroan barrena. Txanda bakoitzean 60 lagunentzako lekua dago, 2006 eta 2009 urteen artean jaiotakoentzat. Udalerri euskaldunetako gazteak euskararen inguruan sentsibilizatzea, kontzientziazatzea eta saretzea da udalekuen helburua. Informazio gehiago: www.uema.eus.

BERTANEK ZOZKETA EGIN DU

Bertan merkatarik elkartiak otsailaren 29an, martxoaren 1ean eta martxoaren 2an, Outlet-a eta zozketa egin zuen. Bi otarra eder zozketatu ziren eta irabazleak hauek izan ziren: Jaione Arrizabalaga Perras arraindegian egindako erosketarengatik, eta Itziar Sustaeta Potero dendan egindako erosketarengatik.

BERTANEk eskerrak eman nahi dizkie irabazleei eta herritar guztiei beren erosketak herritik erten gabe egiteagatik.

RAFA URANGA MOTORRA PIZTUTA

Martxoaren 2an Valentziako Ricardo Tormo zirkuitoan aurtengo lehen proba izan zen. Bertan Rafa Uranga moto gidari mutrikuarrak hartu zuen parte, Iñigo Jubindo eta Xeni Rodriguez taldekideekin batera *NoRadar634* taldean.

24h Galfer beraien kategorian bigarren postua lortu zuten lasterketa on bat egin ondoren. Lasterketak 2 orduko iraupena izan zuen, 20 minutuko erreleboak eginda. 32 taldek hartu zuten parte. Hurrengo lasterketa, apirilaren 27an, Lleidak Alcarraz zirkuitoan hiru orduko lasterketa egitera. Zorte on!!!

ALBIZU TXAPELDUN

Euskadiko Selektzioarekin hartu du parte Ander Albizu Urreistik Madrilan jokaturako Txirrindularitza Egokituaren Espainiako txapelketan. Anderrek lau domina lortu ditu: urrezko bi, «bakarkako jazarpena» eta «scratch» probetan, zilarrezko bat «omnium» proban, eta brontzezko bat «taldekako abiadura» proban. Emaiza eder hori errekonozitzeko, herriko ordezkariak txapela jantzi zioten herri osoaren errekonozimendu gisa.

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

APALLU
ITURGINTZA

Telf.: 600 316 381 - 943 02 98 61

San Agustín, 3 - Mutriku

apallu@apallu.es

www.apallu.es

æk
23.korrika

**HARRO
HERRI**

Eskerrik asko guztioi!

Burumendi Mendi Taldea, Bertso Eskola, Gaztetxia, Presoen Lagunak, MRK, EMA Batukada, Antzerki Taldea, Eginahala Kultur Elkartea, Sorgiñerreka, Danok Bat Pilota Elkartea, Arraun Taldea, Mutriku FT, Musika Banda, Triatloi Taldea, Kardala LH Institutua, Euskal Herria Bildu, Berdeak Equo, Natur Taldea, Euzko Alderdi Jeltzalea, Udala, Samielako Guraso Elkartea, Samiela Ikastetxea, Erraldoi Konpartsa, Anaiarte Jubilatuen Elkartea, Kalaputxi Herri-aldizkaria, Arte Eskola, Eskulan Taldea, Goizeko Izarra Ikastola, Saturran Guraso Elkartea, Musika Eskola, Mutriku BH Institutua, Idurre Guraso Elkartea, Mutrikuko Rugby Taldea, Kulturarteko Taldea, BERTAN Merkatarien Elkartea, Gure Ametsa Dantza Taldea, Txistulari Taldea, MUBAE Baserritarren Elkartea, Alkolea-Intxirri Elkartea, Txantxangorri Aisialdi Taldea, Errealaren Lagunak, Athletic Peña, Sokatira Taldea, Atxukale Txirrindu Taldea eta HITZA.

BEREZIKI ANTOLAKETA LANETAN JARDUTEKO KORRIKA BATZORDEAN ELKARTU ZARETEN GUZTIOI. ZUEN LANARI ESKER IZAN DA POSIBLE MUTRIKUN AURTENGO KORRIKA.

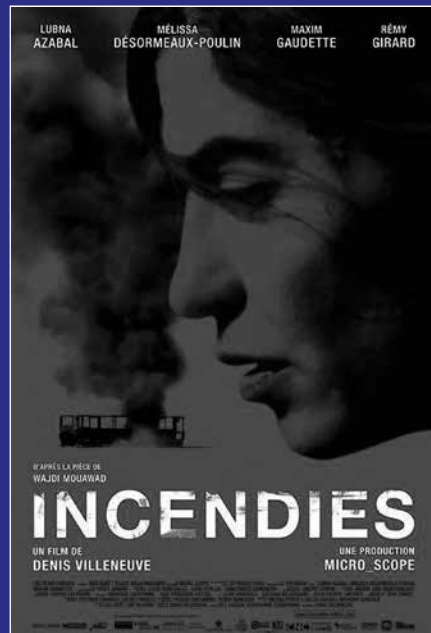
INCENDIES

Bizitza erabakiak hartzea da, behin eta berriz. Hartzen ditugun erabakiek guretzat nahiz besteentzat izango duten eragina hartu behar da kontuan, ezer egin baino lehen. Batzuetan, ordea, ezinezkoa da efektu hori ikustea.

Incendies filmak guretzat atzerria den herrialde batean kokatzen gaitu, bertan bizi izan zen emakume baten bizitza kontatzeko. Leku eta garai horietako inguruabar gogorraren baitan, bere bizitzan zehar protagonistak hartu zituen —eta hartu behar izan zituen— erabakiak kontatzen dizkigu.

Aurrera egitea besterik ez dugu izaten askotan. Egoerarik gaitzenean ere, onena ateratzen saiatuta. Hala, aurrera egitea posible izan ahal da. Errealitatearekin talka egin arte, behintzat.

«Bat eta batek, bat egiten al dute?»

FITXA TEKNIKOA

Zuzendaria: Denis Villeneuve

Gidoia: Denis Villeneuve, Wajdi Mouawad

Aktoreak: Lubna Azabal, Mélissa Désormeaux-Poulin, Maxim Gaudette, Abdelghafour Elaaiz (...)

Urtea: 2010

Iraupena: 2 h 10 min

Bekatua

Goiatz Labandibar

Garazi bere bikotekidea ez den mutil baten ondoan esnatu da parranda baten biharamunean. 36 urte ditu Garazik, 19 mutilak. Aurreko gaueko marrubizko tekila txupitokak nola, Garaziren burua hausnarketa zurrumbilo bat bihurtu da esnatu bezain pronto.

Garazi eta bere bikote Axiren arteko harremana, kuadrillako lagunaren amatasuna, heldutasunak ekartzen dituen presioak... Garazik, esnatutakoan, isilunea behar duela dio pasarte batean, eta Labandibarrek isilune hori ederki betetzea lortu du.

Gutxi dakigu Garaziren bizitzari buruz, ia ezer ez Axirenaren inguruan, eta ezer ez Mattinenari buruz. Garaziren buruan sartuko da irakurlea, hirugarren pertsona egindako bakarrizketa edo barne monologo baten bitartez, eta elkarritzeta gabe tentsioaren haria bizirik mantentzea lortu du idazleak.

Liburuaren irakurketak eragindako hausnarketak gizarteak finkotzat dituen iritzi batzuk kolokan jartzera garamatza; izenburua bera (Bekatua), nolabait, nobela laburrean gertatzen denaren erreferentzia da.

ELGOIBAR - DEBA

optika audio

RPS 183/12

DEBA, Ostolaza 7 - Tel. 943 19 21 92

ELGOIBAR, San Frantzisko 21 - Tel. 943740359

LEHENENGO NESKAK mutrikuko eskola profesionalean

Zaila gertatzen zaie emakumeei urratsak ematea berdintasunaren bidean. Kalaputxiren ale hau eskuan izaten duzuenean, Emakumeen Eguna, oraindik beharrezkoa dena, pasatua izango da. Gaurkoan ia berrogei urte egingo dugu atzera, orduko hamalau urteko neskak lehen aukera izan zutenean Mutrikuko Eskola Profesionalean estudioak egiteko, mutilak horretan hamabost urte lehenago hasi eta gero.

Gure artean izan ditugu bederatzi emakume urte haietan ikasle izandakoak, eskola-, herri- zein familia- giroko euren bizipenen berri emateko, egungo talaiaiek begiratura.

Nola bizi izan zenituzten zuen haurtzaroko ikasketak?

Esango genuke, ume orok bezala, pozik bizi izan genituela urte haiek, nahiz-eta salbuespenik izango den. Egia da gizakia egoera askotara ohitzen den animalia dela, eta gu ere aurrean gertatzen zitzaigun guztia onartzen genuen. Oraingo begiez begiratura jabetzen gara zein ezberdintasun zegoen mutil eta nesken arteko bizieran, hasi familia girotik, herri girora pasatu eta zer esanik ez ikasketa munduan.

Nerabezaroan joan ginen gauza batzuez jabetzen eta gure espiritu errebeldea piztarazten. Adibidez gure adinekoek izan ginen Malenetako Danborrada Nagusian atera ginen lehen neskak danborra jotzen 1979ko urtean. Esan behar planteatu genuenean ateratzea, ez genuela inolako eragozpenik izan antolatzaileen aldetik —ez ditugu ulertzen oraindik herri batzuetan gertatzen direnak—. Ordura arte karrozan “miss” bezala edo banderadun ateratzen ziren neskak.

Gaur ikasketa munduaz aritzeko asmoz jarri gara, baina zergatik aipatzen dituzue familia eta herria?

Denak daudelako harilkatuta. Giro politikoak eragin handia zuen emakumeen bizitza edo heziketan, giro erlijiosoa ere ez zegoen urruti, agian okerrago, eta, jakina, familiekin, zer esanik ez, hori guztia jasaten zuten.

Etxean ez genen tratatu berdina mutil ala neska izan. Etxeko garbiketa lanak, mandatuak, sukalde lanak... ama eta alaben esku gertatzen ziren, mutilen oheak egitea ere tokatzen zitzaigun; hezkuntza ere eskolako gutxi eta sukalde zein josketara bideratuak ziren. Ezkontzerako prestatzen gintuzten ez lanerako, eta ezkondu ondoren laguntzak izaten ziren lan-lekuak utzi eta etxera dedikatzeke.

Eleizan ere, aurreko aldean zeuden lekuak gizonetakoentzat ziren, atzealdean zeuden guretzako lekuak. Lehenengo komunioa, dotrina ikasketak eta abar bereizita egiten ziren... Gure denborarako hasiak zeuden aldakuntzak malgutasun batekin, baina giro politikoa Franco hil zen arte iraun zuen eta kostatu zen bizitzaren ildoari zia boga hartzea, oraindik ere, oso zabaletik hartu behar izaten direnak.

Eta nola zegoen hezkuntza sistema?

Bi eskola zeuden Mutriku: Batetik, Samielakoa, oinarri erlijiosokoa, Mariaren Alaba Kongregazioko mojek kudeatua; bestetik, orduan Eskola Nazionalak deitzen genienak, irakasle

laikoen eskuetan eta estruktura estatala zutenak. Ikastolaren lehen urratsak hirurogeita hamarreko hasieran eman ziren, baina Debako Ikastolara joan behar izaten zuten ikasketak euskaraz jarraitzeko.

Samielakoan Oinarrizko Hezkuntza Orokorrean (OHO) soilik neskak onartzen zituzten, eta ikasgela guztiak gaur ezagutzen dugun eraikuntzan zeuden. Ikasketak gaztelaniaz ziren eta ia osotasunean lekaimeek zuzenduta.

Eskola Nazionalak bi eraikuntzetan zituzten ikasgelak: Beheko Plazan eta Zabielen, egun Kultur Etxea den egoitzan. Hemen ere, gaztelaniaz ziren ikasketak.

Beheko Plazako ikasgeletan neskak eta mutilak bereizturik jarduten genuen. Neska gutxi izaten ginen, orduko ohitura erlijioso zein politikoak eraginda Samielara bidaltzen baitzituzten gurasoek etxeko alabak; horrela, maila ezberdinean egon arren, gehienok ikasgela baten bilduak egoten ginen. Horrela, bosgarren mailara iritsi eta Zabielerara pasatzen ginen arte. Orduan, mutilak eta neskak elkartzen gintuzten ikasgeletan. Beheko Plazako ikasgeletan emakumeak izan genituen irakasle, eta bosgarren mailatik aurrera gizonetakoak ziren denak, soinketakoa izan ezik, maisu baten emaztea bera.

Hamalau urterekin OHO bukatu, eta zer zenuten aurrera begira? Eskola Profesionalak ateak irekitzea neskentzat, zer suposatu zizuen?

Herrian ez genuen aurrera egiteko aukerarik, Ondarroako Institutura batxilergoa egitera edo Debara, abian zegoen Eskola Profesionalera. Aukera ohikoena lan mundura egitea zen, eta jakiniko aukerak genituen: arrain kontserbetara, Egaña Industriak, umezaina, bulegoren baten eta ezer gutxi gehiago.

Uste gabeen etorri zitzaigun Mutrikuko Eskola Profesionalean lekua izatea estudioan jarraitzeko. Niri, dio batek, aitzak aurreratu zidan kurtsoa bukatu baino lehen aukera hori izango nuela, eta estudiatzen jarraitzea bultzatu zidaten. Denek diote gurasoei men egitea zela ohikoa, eta gustura hartu zutela erabakia ikasten jarraitzea gustatzen zitzaielako.

Mutrikuko Eskola Profesionalak urteak zeramaten funtzionatzen. Zergatik izan zen aukera berria zuentzat?

Hala da. Hamabost urte zeraman mutilak prestatzen arlo metalurgikorako. Hamabi urterekin hasten ziren inimizazio deitzen zen bi urterekin, eta beste hiru urte egiten zuten

ASTIGARRAGA ANAIK, S.L.U

ERAIKETAK

Tel.: 943 60 40 86 / 667 411 938

e-mail: astigarragamutriku@outlook.es

Txurruka Tteak., 28 behe - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Laranga Auzoa
Tel. 943 60 32 56
kalbaixo@gmail.com
MUTRIKU - Gipuzkoa

1977-1978 Administrari Laguntzaile kurtsoko partaideak. Goitik behera eta ezkerretik eskubira:

Mari Kontxi Garagarza, Amaia Egaña (ondarrutarra), Lurdes Diez, Axun Azpiazu; Elena Urkiri, Arantxa Eizagirre, Txelo Guimeraens; Eukene Arrieta, Marivi Eizagirre, Josebe Illarramendi, Mertxe Arrizabalaga; Maria Pilar Rodriguez, Luisa Beitia (ondarrutarra), Arantxa Pagoaga, Eskarne Goenaga eta Mari Carmen Barronea.

ofizialtza lortzeko. Maisutza lortzeko Eibarko Armeria Eskolara joan beharrean zeuden. Ez dugu uste debekurik izango genuenik mutilekin batera prestakuntza metalurgikora bideratzea gure estudioak, baina horrelakorik ez zitzaigun burutik ere pasatzen, ez guri, ez gurasoei, eta ez herritar inori ere: neskek ez zuten horrelako lanbiderik hartu behar. Nahiz-eta ordurako bazeuden herriak, emakume asko metalgintzan aritzen zirenak, tradizio luzea zuten “fabriketan”.

Horregatik guri eman ziguten aukera “Administrari Komertzial Laguntzailea” titulua ateratzeko bidea izan zen —emakumeentzako lana—. Ez dakigu zeintzuk izan ziren bultzatzaile neskoi bidea zabaltzeko, baina uste dugu loturaren bat egina zutela Armeria Eskolarekin. Estudioekin jarraitu nahi izanez gero, bertara edo Elgoibarra joan beharra genuen.

Non zeuden kokatuta ikasgelak? Eta gogoratzen al zarete zeintzuk osatzen zuten irakasletza?

Hamazazpi lagun mutrikuar elkartu ginen 1977-1978 kurtsoko ikasketak egitera, Eskola Nazionaletik eta Samielatik gentozenak, eta beste bi Ondarroatik. Goizez, gaurko Goizeko Izarra Ikastola den, eta ireki berria zen Cormenzana Eskolara joaten ginen, non

zenbait ikasgela izatean libre, haietako bat okupatzen genuen, Karlos Castañeda irakasle genuela, administraritzako gai espezifikoak emateko: kontabilitatea, mekanografia, kalkulua, estatistika, komunikazio teknikak... Arratsaldean Udaletxe azpiko ikasgeletara joaten ginen, komunak ziren asignaturak ematera mutilekin batera: lengua castellana, matematika, literatura, ingeles edo frantses, euskara... Maisu-maistrak, Jesus Mari Ulazia, Jose Mari Izagirre, Arrate, Sorkunde, Mari Kruz eta, erlijioa eta sexualitatea irakasle, nola ez, Sor Karmen Samielako monja.

Egindako estudio haiek balio izan dizute gero bizitzan?

Batzuek diote jarraitu egin zutela estudioekin, baina nahiz-eta gogoia izan unibertsitatera joateko, ez zutela baldintza ekonomikorik horrelako bideak hartzeko, eta lana aurkitzean oso pozik eurak eta familia, diru dena baitzen beharrezko etxe gehienetan. Beste batzuek diote ez zitzaizela gustatzen ikasitako gaiak, eta bizitza beste ildoak bilatuz atera izan dutela. Badira, baita ere, ikasketa haiek baliotsutzat hartzen dituztenak bizitzako arlo askotarako balio izan dietelako, baita, adinean aurrera, ikasketa ahalegin batzuek egiteko ere.

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960

Mug: 659 879 268

Ziortza
ILEAPAINDEGIA

943945308

Jose Maria Alcibar 10

Ziortza_ileapaindegia

SEIÑERUAK, itsasorako deika

Astegunetan, lanerako, goizo esnatzen gera gehixenok. Berandu ez ibiltzeko, laguntza haundikua da mobillak daukan alarmia, edo oheburu aldameneko iratzargaillua. Ez zan holakorik sasoi baten; orduan, zela moldatzen ziran izara artetik ertetzeko? Arrantzaliek behintzat, bazakezen beuren «despertadoriak»: seiñeruak.

1957. urtian euskal estanpen txapelketia egin zan Mutrikun. Estanpa edo antezelan horretako baten berri eman zoan Joxantonio Arkotxa (1911-1996) mutrikuarrak, urte hartako *Zeruko Argia* aldizkarixan: «*itxas-deilari edo seiñeruak agertu ziran. Eguraldi-azterketa egin ondoren eta itxasorako ordua gañean zutela oartu baziran oartu, Mutrikun oitura zan bezelako oiuz dei-luzeak ta danbatekozko deiak egin zituzten*».

Mutrikuko ohitxuera batzuk, galduta egon arren, oraindio ere bizi dira gure aiton-amonen akorduan. Eta guk, entzundakuak goguan, ixa-ixa ikusi egin geinkez, kolore biziz ikusi ere. Talde hortan sartuko neukez nik *seiñeruak*.

1802ko San Pedro txiki eguneko goizaldian, hirurak aldian, hiru gazte ibilli ziran kalerik kale txistu-danboliñak jotene: Manuel de Onsalo, Xavier de Echea eta Estanislao de Arraituonandia. Hiru eta erdixetan San Migel ermitxara jua, eta etzanda egon ziran bertan tarte baten, *estubieron tendidos un rato*, —harik eta...— *hasta que oyeron unos golpes que parecían ser del despertador de los mareantes*. Despertadoria eta kolpiak; horrek irakurritxa argi do Mutrikuko seiñeruaren danbatekuak entzun zitxuela. Hiru lagunak arrantzaliak ziranez, kasu egin bihar dei hari, *con cuya novedad bajaron al pueblo, y supieron que la gente de sus chalupas había bajado a limpiar la red, a cuya operacion asistieron los tres*. Orduko arrantzaliekin ez zaken WhatsApp talderik, eta, zela edo hala, moldatu egin bihar.

19 urte lehenagoko auzi batek (1783. urtian) Mutrikuko seiñero baten berri ematen digu: *una mañana a cosa de las dos habiendo salido el expresado Juan Manuel [de Yriondo] de casa a tocar las puertas a los marineros para hir a la pesca, como solia hazer todas las demas mañanas por tener el oficio de seño...* Dokumentu berian, bere lanaren berri zehatza ematen da: *oficio de seño de los pescadores de esta villa, que se reduce a llamarlos acia las madrugadas para salir a pesca*.

Neguan, bixiguetarako-eta, oso goiz esnatu bihar izaten ziran arrantzaliak. Baiña Pazko egunetik aurrera, beste arrantza klase batzuk hastiarekin batera, beranduago altzatu zeikezen, *pues*

que desde entonces empezarian las chalupas sardineras, y no tendria que madrugar tanto como hasta entonces. Urte hartan apirillaren 20xan tokatu zan Pazko eguna.

Erloju gitxi zauan sasoiari, seiñeruen diadarrak denbora-erreferentzia izaten ziran mutrikuarrentzat. 1783an, esaterako, pattarra eta mistelaren salmentia arautu zanian, baldintza hau jarri zeuen: *con condicion de que haya de estar avierta la taberna de dichos licores desde que llama el seño de los mareantes, todo el dia; —etxe-egunak ere aurreikusitxa zoken— y quando no llamase dicho seño por mal tiempo, u otro motivo, desde que amanezca en todo el dia*.

Seiñeruek itsasorako deika egitzen zeuenetik ordu erdiko tartia eukitzen zeuen arrantzaliekin txalopetara juateko. Mutrikuko arrantzalien kofradixak ondo araututa zakan hori; irakurri daigun 1880ko estatutueta jasotakua: *la uniformidad y orden con que deben salir de la dársena de estos muelles las tripulaciones todas que existen en ella, para la pesca, debiendo salir todas juntas á la media hora de la llamada de los señeros, sin distinción de forasteras*.

Itsasuan, kanpoko kaletara jua edo barrukuetara jua, aldia zauan; eta, jakifia, ordu ezberdiñetan ertetzen zeuen baterako eta besterako. 1930eko zemendixaren 30ean patroien batzarra egin zan Kofradixan, eta erabaki zeuen seiñeruek bi txandatan deitxuko zitxuela arrantzaliak: *que procederán a tocar seño a los vapores que vayan en mayoría, sea para Excote ó para Barruko-kala, además de esta llamada procederán tambien a llamar a los patrones que son en minoria sea más tarde o más temprano*.

Seiñeruak, izena eta izana

Seño hitzaren oiñarrixan «seña» edo «señalia» do. Hain zuzen ere, jatorriz seiñaliak egitzen zitxuelako. Baina, ez degu nahastau bihar beuren lana talaixeruaren (edo antzekuen) lanarekin, nahiz eta talaixeruak ere seiñaliak egitzen zitxuan: *4 reales al mismo talaxero por poner los palos para las señas (1807), 180 reales pagados al casero de San Juan por tener cuidado de alumbrar en la talaya en el ynierno para la seña de las lanchas que lleguen de noches al muelle (1813), 2 reales por hacer el humo de seña en la talaya (1829)...*

Beste *seña* batzuk ziran seiñeruenak; bai portuan, bai itsasuan, *seña* edo zeñu baten bidez esaten zixuen arrantzaliei ez zauala itsasora ertetzeko eguraldi egokirik. San Pedro kofradixak, honela jaso zoan hori 1598. urteko ordenantzetan: *e quando el seño nonbrado alçare la seña en el muelle de la dicha villa por muestra e ynsignia, que no bayan a la mar*.

Seiñeruak aitxatu ditzugu orain arte, pluralian, Mutrikun bi seiñero egon diralako beti, XVI. gizalditxik XX. gizaldira bitxartian bai behintzat, *los dichos mayordomos nonbren cada año dos señeros de entre conffrades o sean maestros pinaçeros o no (1598)*.

Beuren lanagaitxik kofradixak 640 errial ordaintzen zoan 1798. urtian, 750 errial 1799-1814 urtietan, eta 900 errial 1815-1853 urtietan.

Intxirrixa

Seiñeruak oroitzen, 2009ko San Pedro egunian.

Seiñeruak maiñelai deika.

Itsasora, bai ala ez?

Bi seiñeruek, goizero-goizero, itsasuari eta eguraldixari begiratzen zixuen, eta aproposa izan ezkerro arrantzalerei deitzen zixuen. Baina, urtero, euren soldatan (*salario ordinario*) sartzen ez ziran bestelako lanak ere egitzen zitxuen: *196 reales pagados a dichos dos señeros por su trabajo extraordinario en hacer guardia a las lanchas quando las marejadas, y tomar los votos de los maestros, los dias de fiesta para hir o dejar de hir a la pesca* (1800).

Esan bezela, seiñeruen lana ez zan itsasorako deitzera mugatzen, ez horixe! Ardura haundiko lana zaken. Edozeiñek ez zoan balixo seiñerua izateko. Laiñuei, haiziari eta bestelakuei begiratzen zixuen, adi-adi, hurrengo orduetako eguraldixaren berri izateko. Hortarako, Atxukalera («el mirador», paper zaharretan) juaten ziran, eta batzuetan baitxa Santabata alderaiño ere.

Manolo Belaustegi «Katxerua» (1916-2005) zanak azaldu zidan beuren aitxa seiñero ibilli zala: Joaquín Belaustegi (1888-1975). Manolok esanda dakitx haiziari erreparatzen zixuela batez ere; mendebala bazauan, konparaziotarako, komenduan-eta jotzen ziran, han somatzen zeuen haizia... «Seiñeruak jaikitzen ziranian, goizeko ordu batian edo ordu bixetan, eguraldi txarra, eta han ibiltzen ziran, “mariñelei deitxuko dixau, ez dixau deitxuko? bueno ez det deitxuko, eguraldi txarra do-eta”, eta hurrengo egunian danak jaikitzen ziranian, primerako eguraldixa, redios!».

Seiñeruek, gaur egungo hitzetan, balantza baten jarri bihar zitxuen laneko segurtasuna eta diru-irabazixak. Baiña itsasuarekin ez zauan olgatzetik, eta arriskua ikusten bazan, lihorrian geratzen ziran.

Zalantzak eta aginduak

Batzuetan, baiña, seiñeruak ez ziran ados jartzen; batek baietz, bestiak ezetz. Aspalditxik do aurreikusitxa egoera hori, 1598ko ordenantzetan hau irakurri leike: *que quando entre los dichos señeros nonbrados por los dichos mayordomos hubiere discordia en alçar la seña suso dicha que para en tal caso aya otro terçero nonbrado por los dichos mayordomos*.

1930eko zemendixaren 30ean, berriz, hau erabaki zoan Mutrikuko patroien batzarrak: *quando surja alguna duda entre los señeros sobre el tiempo, entonces llamarán a dos patrones en vez de llamar a todos ellos habiendo de ser los primeros Juan Barrenechea y Eduardo Ituarte*.

Arrantzatokirako bidian edo arrantzan zozela okertzen bazan eguraldixa, seiñeruek erabakitzen zeuen lihorrera bueltatu edo ez. Seiñeruek etxerako *señia* edo seiñalia egindakuan, ahalik eta aburuen batu bihar ziran aparejuak: *que ninguna manera ninguna pinaca dé las treças ni otro aparejo al fondo despues que la dicha seña se alçare, e quando alguno tubiere el aparejo o las treças abaxo en el fondo pueda dilatar un poco para que*

no se pierda de balde el aparejo (1559).

Banderia altxatzen bazan, edo bandera eguna bazan, itsasora erten ezkerro Kofradixak isuna jartzen zoan: *si alguno o algunos de los vapores contraviniese esta orden, á su regreso se le capturará la pesca y además será multada con 100 pts* (1930). Antzeko araua topatu degu XVI. gizaldixan, *so pena de perder la pesca que cojiere e mas de çient maravedis para la dicha confradía* (1598). Horrez gaiñera, ordenantza horrek seiñerua eta bere esana errespetatu biharra azpimarratzen zoan: *que ningun mestre pinaçero ni confrade de la dicha confradía se atreba ni diga palabras malsonantes contra los dichos señeros, so pena de 500 maravedis*.

Seiñeruak, bai ala ez?

1930eko abenduaren 7an *La Voz de Guipuzcoa* egunkariko korresponentsalak mutrikuar batzuegandik (arotzak, obreruak...) jasotako kejarren berri eman zoan. Lihorreko langille batzuek ez zitxuen begi onez ikusten kofradixak jarritxako seiñeruak. Mutrikuar askok goguan eukiko deuen deskripziua ematen digu: *a eso de las dos de la madrugada, armados de sendos garrotes, van recorriendo todas las calles de la población, a grandes voces y a su paso con su garrote golpean las puertas de las casas que se les antoja*.

Salatzen zoan herritar guztiak esnatzen zirala seiñeruen danbateko eta txilixuekin, eta, jakiña, *se arma un desbarajuste y desvelo en todo el vecindario*. Deitzeko modu haura aspaldiko ohitxueratzat euki arren, gaiñeratzen zoan beste iñun ez zala egitzen, *que ese procedimiento no se usa ya en ninguna parte del mundo*.

Handik hiru egunetara, abenduaren 10ian, Calixto Basterretxea «Itxas Aurre»ren erantzuna ailegatu zan. Seiñeruen alde, gogor idatzi zoan *El Día* egunaritxik: *jakin zazu Ondarrua'n Lekeitio'n eta Donostia'n bertan ere arrantzu oletan ibiltzen ziranian era ori bera idukitzen zutela, eta Ondarrua ta Lekeitio'n onela jarraitzen da, Elantxobe'n danboliña jotzen dute eta Bermeo'n berriz kanpaiak jo ta kia, alik eta guztiak esnatu arte. Oiek ez ote dira munduko erriak?*

Hara hor, lihortarren eta itsastarren interes desberdiñak.

Lekeitxioko amona zanak azaldu zidanez herri hortan andrazkuak izaten zira itsasorako deitzen zeuenak, *dei-egittekuak*. Itsasontzi bakoitzeko andra bat ibiltzen zan tripulaziokuak esnatzen: Pedro, gora Jaungoikuaren izenian!

Mutrikun, berriz, seiñeruak ibiltzen ziran kalerik kale, eskuetan egur edo palo haundi bana hartuta, etxietako ate haundixetan kolpeka. Aurretik diadarra *euuuuu!*, gero kolpia, *boum-boum!* Seiñeruen lana galdu zanian, txalopa-mutillek deitzen zeuen itsasorako.

Josu Larrañaga Arrieta

POTERO

okinen sutegia

Egileak: Ekaitz Beitia, Kenta Martinez, Xabat Ituarte, Eñaut Txurruka, Enaitz Gomez.

Hainbat belaunalditan haien jardunari eutsi dioten saltokiak ez dira asko herrian eta inguruetan. Ahaleginarekin lan ona uztartuta lortu du **Potero** okindegiak lorpen bakan hau. Aurrera begira ere denda egunero zabaltzekotan dira ohiko bezeroen eta herritar guztien eskariei erantzun asmoz, alabaina, herrian ogia egiten zuen okin bakarrak utzi egin dio lan horri. Unai Azkue da okin familia zabal horretako azkena, oraingo. Hizketaldi atsegina izan dugu berarekin eta han bildutakoak dakartzkigu hona.

Pena handia sentitu du erabaki hori hartuta, azken finean bere familiaren adierazgarri den jarduera bat izan da eta aitarekin txikitatiki joaten zen ogi lantokira laguntzeko edo lanera. Hala ere, hainbeste urtetan jo eta ke lanean ibiltzeak dexente erasan dio, osasun aldetik ere pata samar zebilen, neke handia sentitzen zuen eta ez zuen denbora librerik ez bere buruarentzat ezta bere emaztearentzat eta alabarentzat.

Hemendik aurrera, aipatu dugun saltokian jarraituko du lanean. Izenez okindegia izaten jarraituko duen horretan jardutea atsedean luze gisa hartuko zuela esaten du, hainbeste urte ezordutan lanean aritzeak nekatu eta nazkatu egiten baitu.

Ez du ahazteko ogiak banatzeko amaren laguntza izaten zuela, ama ibiltzen baitzen autoan saltokira etor ez zitezkeen herritarrei ogia banatzen. Bestalde, Unai dakien guztia bere okindegian ikasi du maisutat bere aita Gregorio hartuta. Ikasketa formala ere jaso izan du. 1999. urtean Galdakaoko eskolan atera zuen gozogintzako titulua. 16 urterekin atera nahi izan zuen baina eskolan bestela bideratu zuten haren ikas ibilbidea. 18-19 urterekin ondo informatu zen eta titulua atera zuen arazorik gabe. Ikas ibilbideaz galdetuta esperientzia oso polita dela dio, urte eta erdi bere pisukideekin oso harreman ona izan zuen eta talde ona sortu zuten, tartean, baita, zenbait herrikide ere baziren.

Lantokia, tresnak eta okintza

Ogi ona egiten zuen Unai bere lantokian eta atsegin handiz eman digu bertako tramankuluen eta prozesuen berri. Aurrena oratzailea ikusi dugu. Bezperan bertan nahasten zituen ura, gatz eta zenbait osagarri. Gailuan abian jarri eta oratze prozesuko azken minutuetan altxagarria edo legamia naturala botatzen zion oreari. Ondoren, egindakoa atera eta opil itxura emango zion beste tresna baten aurrean uzten zuen. Honek oreka zupatu eta opil itxurako formarekin ateratzen zituen erretitu batera pare bat segundotik behin.

Opil horiek atsedean hartzera eramaten zituen horretarako aproposa zen gailura, eta bertan, bueltaka ibiltzen ziren opilak. Itzuli bakoitzeko, pixka bat beheago joaten ziren mahai batera jaitsi arte. Han, forma emateko tramankuluak okinak nahi duen itxura ematen zion opilari eta txapazko azpiletan hartzidura armairura aldatzen zituen Unai. Gune horretan tenperatura eta bestelako datuak kontrolatzen dira ogi biziak ezaugarri egokiak izan ditzan.

Azkenik, opilak labera aldatzen zituen eskuz. Pala luze batekin sartzen eta ateratzen zituen labetik. Gero, ondo sailkatu eta dendara eramateko prestatzen zituen. Hara zein zen **Potero** oki mutrikuarraren metodoa, eskulan aparta.

Hasiera berria

Gorago jaso dugun bezala, Unai erabaki handia hartu du. Amak erretiroa hartu behar izan zuen, izan ere, 73 urte bete berritan ez zeukan banaketan laguntzerik eta ez zegoen beste langilerik kontratatzeko aukerarik.

Aipatu digu uholdeek eta bestelako ezbeharrek eragin handia izan dutela hainbat urtetako ahaleginari utzi behar izateko. Tresnek ere berrikuntza handia behar zuten. Alabaina, Unai ez du erabat etsi, etorkizunean hainbat urtez ogibide izan duen lanari berriz heltzeko asmoa oraindik buruan du eta, bitartean, etxeko saltokian jarraituko du ia mende beteko izenari eusten.

Eskerrak eman nahi dizkiogu herritarren izenean hainbat urtetan egindako lanagatik. Lortu duen emaitza oparoak arinduko ahal dizkio jasandako nekeak zein zorigaitzak. Benetan, gurekin egindako elkarriketan eskainitako arreta bera islatzen da haren opilen eta ogien gozotasunean.

Camping
Galdona
JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserría
Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

eguneko menua
daukagu

POTERO

DENDA.....943603643

OKINDEGIA.943604512

ARRAUNA Mutrikun

Egileak: Elene Palacin, Lenny Pañuni, Fatou Ndong eta Maddi Ortiz

Euskal Herrian aspalditik existitu izan da arrauna, baina ez orain ezagutzen dugun moduan. Orain dela hainbat mende arrantzarako eta bertan irabazitako dirua etxera eramateko erabiltzen zen gaur egun kirol entzutetsua eta maitea dugun hau.

Azken jarduera horretan jarriko dugu arreta. Kiroltzat dugun arraunean egiteko hiru txalupa mota erabiltzen dira. Alde batetik, txikiena dugu batela deitua; neurriari dagokionean handixeagoa da trainerilla eta lehia nagusietan baliatzen den ontzirik handiena trainerua da. Bateletan 4 arraunlari eta patroia joaten dira, trainerillan 6 arraunlari eta patroia eta traineruan 13 arraunlari eta patroia. Hiru txalupa hauek gutxieneko pisu bat izan behar dute, bakoitzak berea: Batelak 70 kg., trainerillak 100 kg. eta traineruak 200 kg.

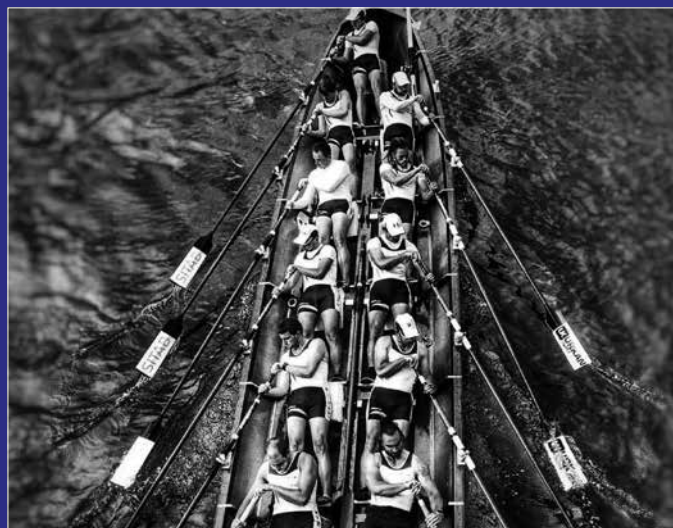
Mutrikun ere aspalditik izan da jarduerotan aritu izan den herritarrik. Hala ere, hemen erakunde berrienari buruz arituko gara. Mutriku Arraun Taldea 1982 inguruan sortu zen, orain dela 42 urte. Luciano Itsaso eta Loren Txaparrok sortu zuten, besteak beste. Mutil kuadrillak lehenago bildu ziren elkarte berrian lehiazera, nahiz eta handik urte batzuetara bi generoetako kideek parte hartzen duten elkarteetan eta Kantauri guztian zeharreko demetan. Hasieratik mutilak eta neskak hainbat taldetan bereizita egon ziren eta gazte hauek prestatzen zituzten entrenatzaileak herritarrak ziren, baita gaur egun ere. Aipatutako taldeak adin inguru berdintsukoak ziren, jakina.

Adina eta generoa zeinahi delarik ere, pareko prestaketa egin behar izaten dute denek. Izan ere, neguan gimnasioko lanetan eta moila inguruan korrika egiten entrenatzen dira.

Asteko egunak ere modu jakinean antolatu ohi dituzte. Ostiraletan, larunbatetan eta igandeetan uretara joaten dira arraun egitera, han egitekoak ez du ordubete baino gehiago irauten, lehian osatu beharrekoaren arabera. Entrenatzaileak animo asko ematen dizkie arraunlariei estropada aurretik eta ondo pasatzeko asmoz joaten dira herriz herri eta kai batetik bestera, baina inoiz ahaztu gabe lehia grinatsua dutela zain.

Hainbat entrenatu ondoren hori proban jartzeko garaia ere iristen da eta Mutrikuko taldearen kasuan hainbat txapelketa daude Gipuzkoa mailan. San Juan, Orio, Zumaia, Getaria, Zarautz eta Mutriku txapelketa gehienetan egon izan dira. Beste talde batzuek ere parte hartu izan dute, baina sei horiek ia beti aritu izan dira lehiaketetan eta, beraz, oso gogorrak izaten ziren.

Gure herriko ontzi nagusiak, hots, traineruak, hiru-lau garaipen izan ditu historian zehar, horrela herriari errekonozimendua emanez, baina bandera horien artean oraindik ez dago Kontxakoa, arraun munduan aintzatetsiena dena. Nolanahi ere, Kontxako hainbat kanporaketa-saiotan parte hartu izan du Mutrikuko traineruak, Kontxako estropadetara sailkatzeko zoririk izan ez duen arren. Kontuak kontu, Mutrikuko arraun taldekoak lehiakide bikainak izan dira gainerako herrietako arraunlarientzat zein elkarteentzat eta hainbat poztasun ekarri digute haien herrikideoi.

aparra
ZURETZAKO MODA
www.aparramoda.com
Erdiko Kale 29 20830 Mutriku Tlf. 943 604 594 645 033 561

BERISTAIN

estankoa eta paperdenda

Barrenkale, z/g
943 60 35 44

LAN DA LAN... MUNDUKO TXAPELDUN IZATERAINO

Eñaut Urreisti

Miamin bizitzen ari den mutrikuar gaztea da.

Txikitatik bere pasio handiena zestaz jokatzeari izan da, eta bere ametsa egia bihurtzen ari da atlantikotik haratago. “Lan da lan” lelopean, 22 urtetik azpiko munduko txapelduna da.

Azken finean mutrikuarra naiz, eta orain nire helburuak betetzeko hilabete batzuk atzerrian egon arren, hemen dut nire bizitza. Kanpoan denbora luzea igaro ostean familia eta kuadrilarekin batzea oso berezia da, faltan hartzen baitira lagunarteko larunbatak edo neska-lagunarekin igarotakoak.

Mutrikuri dagokionez, non ikasi eta jolastu zenuen?

Goizeko Izarra ikastolan ikasi nuen eta hortik Institutura aldatu eta han DBH egin nuen. Futbola gustuko nuen eta txikitatik Mutriku FT-n eta zestaz aritu nintzen, baina denboraren poderioz berdegunea utzi eta frontoian zentratu nintzen.

Kanpoan edukitako ikasketa eta esperientziei esker, gure herrian zerbait aldatzea gustatuko litzaizuke? Zerbait gehitu?

Ikasketak zirela eta, urtebete Donostian igaro nuen. Orain Ameriketan nago, eta, beraz, hiri handietako bizitasunetik Mutrikuko lasaitasunera bueltatzeak sekulako poza suposatzen du. Mutrikura itzultzea oso berezia da, eta behar dugun dena eskura dugu, beraz, ez nuke ezer aldatuko.

Zure kirolean zentratuz, nolako inpaktua du Mutrikuk gaur egungo zesta-puntan? Dakigunez, ez zara Mutrikuar bakarrik Mexiko eta Miami aldean dabiltzana bere kirolaz bizitzen...

Mutrikuk sekulako inpaktua izan du zesta puntan. Profesionalki bizi izan diren jokalaria, gaur egun ere Ameriketan bizitza irabazten duten gazteak... Eta horietako gehienek maila oso altua erakusten dute egunero. Lan oso handia eta garrantzitsua

Aurkeztu zeure burua zaletasunak aipatuz.

Ni Eñaut Urreisti naiz, 19 urteko mutrikuarra, eta nire zaletasun handiena zesta puntaz aritzea da; lagun eta familiarekin denbora igarotzeaz aparte.

Azaldu iezaiguzu noiz eta zergatik erabaki zenuen Mutrikutik aldentzea, zure ametsa zela medio; eta nolakoa den Estatu Batuetan bizitzeko esperientzia mutrikuar batentzat.

Egun batetik bestera agertu zitzaidan Estatu Batuetara zestaz jokatzera joateko aukera, eta txikitatik amestutako egoera paregabea zen hura. Jokalari denon ilusioa da profesional mailara iristea, eta horrek Ameriketara bidaiatzea dakar. Hori dela eta aukera begien aurrean edukita ez da zalatzarik egoten, eta baiezkoa ematea naturala da. Ametsetako bizitza da, lagunaren artean eta gustuko duzunari esker biziz: Zesta punta eta kirola. Elkarbizitza eta egunerokotasuna ona da, frontoian hainbat ordu igarota, eta nik bizimodu perfektutzat jotzen dut.

Oraindik herriarekin harreman estua duzu, familia eta lagunak hementxe dituzulako. Zeintzuk gauza egiten dituzu Mutrikura itzultitakoan? Eta zeintzuk hartzen dituzu faltan zure egunerokotasunean?

“Winter Series txapelketa jokatzea gustatuko litzaidake, noski

dago klubaren partetik lorpen hauen guztien atzean, eta hori pozik egoteko arrazoia da. Lan itzela egiten da eta azkenaldian haur asko gehitu dira klubera, ilusioz beterik. Zesta punta munduan mutrikuarrok izen garrantzitsu eta errespetatua dugu, klubak egindako lanaren ondorioz eta jokalarien jarrera eta gogoaren emaitzez.

Zure kirolaren historiari buruz eta puntari ospetsuei buruz, zer kontatu dizute? Erreferenterik izan al duzu?

Klubean sartu nintzenetik horri buruzko jakintzak Goxerrik eman dizkit. Berak kontatu digu gure kirola nolakoa zen, izandako gertakariak, gaurkotasuna... Txikitatik eskuzabalik hartu ninduen eta bera izan da nire erreferentea. Nire kirolari buruz dakidan guztia Jon Goxerriri eskertzen diot.

Epe motzera begira, zeintzuk dira zure helburu pertsonalak? Gustokoen duzun kirolaz bizitzeaz gain, zeintzuk ikasketa burutu dituzu edo burutu nahiko zenituzke?

Orain Ameriketatik bueltatu garela, federaziotik antolaturiko txapelketak jokatzeo asmoa dugu, eta ikasketa aldetik prestakuntza fisikoko moduluari ekin nahi diot, eta aurrera atera.

Konpetizioari dagokionez, 22 urtetik azpiko jokalarien mundiala irabazi zenuen Ciudad de Mexikon, sekulako lorpena. Zure karrerako egunik zoriontsuena izan zen? Mexikon jolastea nahiago duzu ala Miamin?

2023ko azaroan, markinar batekin bikote eginez, 22 urtetik azpiko mundiala irabazi nuen eta sekulako poztasuna izan zen. Lan handia egon zen horren atzean, txikitatik hasita noski, baina txapelketa aurreko 6 hilabeteetako prestakuntza izugarria izan zen. Txapelketan emandako maila oso altua izan zen, eta seguraski bizitza osoan irabaziko dugun gauzarik handiena izango da.

Mexiko eta Miamiren artean desberdintasun handiak daude. Mexikon beste altitude batean zaude, arnasa hartzea gaitzagoa da eta pilotak biziagoak dira... Beraz Miamiako frontoi eta bizimoduarekin geratzen naiz, pertsonalki erosoago sentitzen naizelako eta nire jokorako egokiagoa delako.

Duela gutxi, Miamiko Dania Beach frontoiko final handiko partaidea izan zara. Nola ikusi duzu zeure burua txapelketa ospetsu honetan? Fisikoki eta mentalki gogorra izan al da?

Aurten esan dezaket txapelketa oso on bat jokatu dudala. Pasa den urtekoa ezberdina izan zen, eta gogo handia neukan aurtengoan nire maila altuena erakusteko. Hasieratik sekulako maila eman nuen eta fisikoki oso prestatuta nengoen, mundialak ere asko lagundu dit. Mentalki oso gogorra izan da, egunerokotasunak eta puntari berdinekin konpetitzaiek gatazkatzak ekartzen ditu, eta ez da erraza egunero norbere buruari maila altuena exigitzea. Behin erritmoa hartuta, ordea, sekulako plazerra izan da.

Maule Oyhenard izan da zure kidea txapelketan. Gustora aritu zara berarekin? Zer nolako bikoteak bilatzen dituzu zure bertsiorik onena lortzeko?

Pasa den urtean ezagutu nuen Oyhenard, eta aurten batera jokatzea tokatu zaigu. Berak final laurdenak eta finalerdiak asko dominatu ditu, eta nik erabat errematatu ditut azken puntuak. Finalean ere itxura batean hasi ginen, baina ez genuen horrenbeste zorte izan. Bion txapelketa oso ona izan da eta, beraz, pozik Maulerekin.

Kontaiguzu zure iritzia Winter Series txapelketaren inguruan, eta esaguzu jarraitzailea zaren eta etorkizunean parte hartzekoa asmoa duzun.

Denok jarraitu izan dugu eta sekulako arrakasta duen txapelketa da, gaur egun garrantzitsuenetakoa. Etorkizunean, jakina, asko gustatuko litzaidake bertan parte hartzea.

Amaitzeko, Mutrikuri buruzko test azkar bat egingo dugu:

Malenak ala Kalbaixuak? Kalbaixuak

Arnora igo ala Kalbaixora? Arnora

San Miguel zelaian ala Kiroldegian? San Miguel Zelaian

Igerileku berria ala zaharra? Pistina zaharra

Leku onena lagunekin zerbait hartzeko? Flixgain

Mutrikuko zure lekuri gustukoena? Frontoia

Eneko Erraiz Amado

....ZORIONAGURRAK....

ADEI, EBER, ROSA eta UNAI

Zorionak Rosa, Eber, Unai eta Adei! Zorionak laukote, etxeko guztion partez martxoaren 13an 16an 19an eta 25ean zuen urtebetetzea dalako.
Mila zorion bereziki Ibai, Enaitz, Aner, Danel eta Naianek. Gora zuek!

ADEI

Martxoaren 25ean dagoeneko 6 urte! Aupa txapeldun! Segi horrela, danon partez muxu erraldoia!

LAGUNA

Zorionak lagun! Segi orain artean bezain jator!

ALAI

Martxoaren 16an 9 urte! Alaitasunez bizi urteak eta matxo haundi asko zuretzat!

UNAX

Zorionak Unax! Otsailaren 27xan lau, lau, lau sardina bakalau!!!

ZORIONTZEKO eta ARGAZKI ZAHARRAK ERAKUSTEKO

aldizkaria@kalaputxi.eus

whatsapp 635748393

IBARPLAS

leihoaren erreferentzia

Irziarko poligonoa, C5 pabilioia · 20829 ITZIAR · Tel. 943 199226 · www.ibarplas.com · ibarplas@ibarplas.com

ANSORREGI
oinetakoak

erdiko kalea 9
mutriku
943 60 33 42
agerretxo@gmail.com

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

RAIKETAK S.L.
SAGARMIÑA

Hondartza 3-4, behea
31 postakutxa
20820 DEBA
Tel. eta faxa: 943 192 249
Mob. 629 639 685
629 641 940
sagarmina@sagarmina.com
www.sagarmina.com

Orgazki Zaharrak

1983ko Errege Kopako finalean, Madrilen (Bartzelona 0 - Athletic 1)

Jesus Mari Alonso, Xabier Manterola, Luis Arrieta, Anton Itza, Poldi Barrios, Gerardo Graña, Jose Mari Goenaga eta Plaentxiko lagun bat.

1950 urte inguruan, Beheko plazan

Tente: Jose Mari Goenaga, Eusebio Azkarraga, Roberto Arakistain, Jesus Mendizabal «Talaixero», Santi Etxeberria «Pintxoria». Erdixan: Bixente Lekube «Mutxur»
Kukulumutxu: Martin Mendizabal «Goixerri», Karmen Agirregomezkorta «Goixerri», Joseba Andonegi, Pantzeska Andonegi, Honorio Burgaña.

MARTXOA

Larunbat goizean: (1) Lasuen-Elezgarai; (2) Lon Apraiz

astelehena	asteartea	asteazkena	osteguna	ostirala	larunbata	igandea
				1 Lasuen-Elez	2 Lasuen-Elez	3 Lasuen-Elez
4 Zalduegi	5 Zalduegi	6 Zalduegi	7 Zalduegi	8 Burgoa	9 Burgoa (2)	10 Burgoa
11 Lasuen-Ele	12 Lasuen-Ele	13 Lasuen-Ele	14 Lasuen-Ele	15 Apraiz	16 Apraiz	17 Apraiz
18 Burgoa	19 Burgoa	20 Burgoa	21 Burgoa	22 Zalduegi	23 Zalduegi (1)	24 Zalduegi
25 Apraiz	26 Apraiz	27 Apraiz	28 Apraiz	29 Lasuen-Ele	30 Lasuen-Ele	31 Lasuen-Ele

APIRILA

Larunbat goizean: (1) Lasuen-Elezgarai; (2) Lon Apraiz

1 Zalduegi	2 Zalduegi	3 Zalduegi	4 Zalduegi	5 Burgoa	6 Burgoa (2)	7 Burgoa
8 Lasuen-Elez	9 Lasuen-Elez	10 Lasuen-Elez	11 Lasuen-Ele	12 Apraiz	13 Apraiz	14 Apraiz
15 Burgoa	16 Burgoa	17 Burgoa	18 Burgoa	19 Zalduegi	20 Zalduegi (1)	21 Zalduegi
22 Apraiz	23 Apraiz	24 Apraiz	25 Apraiz	26 Lasuen-Ele	27 Lasuen-Ele	28 Lasuen-Ele

EGUNEKO GUARDIA ZERBITZUA

09:00 - 22:00

Larunbat goizetan 09:30-13:00

Igande goizetan 11:00-13:00

Lasuen-Elezgarai.....626 611 392

Lon Apraiz.....630 055 097

Hiart Burgoa (Deba)667 338 890

Amaia Zalduegi (Deba)....669 262 201

GAUEKO GUARDIA ZERBITZUA

22:00 - 09:00

Mikel Lekunberri Alberdi...943 20 42 30

Isasi 31, 20600 Eibar

.....MARTXOA.....

Martxoaren 28tik **apirilaren 1era** Aste Santua Parrokian

.....APIRILA.....

6 ·	BERDEL EGUNA
16 · 18:00 Zabel	Hitzaldia: Nola jarri mugak, irmo eta goxo?
19 · 17:00 Anbulatorioa	Odol ematea
20 · 18:00 Zabel	Solasaldia: Erresistentzia erromania eta feminismoa
21 ·	Arrazakeriaren aurkako Nazioarteko Eguna
21 · 17:30 Zabel	Ipuin kontalaria
21 · 17:30 EMAgunea	Gizonak parekidetasunerantz
22 · 19:00 Zabel	«Magma Mia!» bakarrizketa
23 · 13:00 Zabel plaza	Mutrikuko Musika Bandaren kontzertua
26 ·	Ikusgaitasun Lesbikoaren Nazioarteko Eguna
20/27 · Liburutegia	LIBURU ASTEA
28 ·	Mendi irteera Kanpazarrera.
30 · 18:00 Zabel	Mugek dakartzaten zailtasunak kudeatu

Apirilaren 19tik **Maiatzaren 5era** Bono kanpaina

BISITA GIDATUAK

· Zazpi hondartzak · Mutriku marinela ·

· Olatu planta · Nautilus, Flysheko fosilak ·

· Arrietakua jauregia ·

Egunak, ordutegiak eta hizkuntza kontsultatzeko:

Turismo bulegoan edo www.geoparkea.eus helbidean

aldizkaria@kalaputxi.eus
whatsapp 635748393
apirileko aldizkarian
argitaratzeko
apirilaren 12rako
bidali zuen mezuak

MENDI-IRTEERAK 2024

Apirilak 28

Euskal Mendi Federazioaren "Ehun urte, Ehun mendi":
Markina – KANPANZAR (629 m.) – Deba

Maiatzak 19

Zubieta - Loitzate - Zubieta. (Aurrera M.T.)

Ekainak 2

Arnoko XVIII. Mendi Ibilaldia (Burumendi M.T.)

Antolatzaileak: Burumendi, Aurrera, Burdin Kurutz eta Artibai Mendi Taldeak.

ODOLA EMATEA 2024

apirilak 19

ekainak 21 · abuztuak 23 · urriak 18 · abenduak 20

17:00etatik 20:30ak arte anbulatorioan

Gipuzkoako Odol Emaileak

Igualatorioarekin eta
Osakidetzarekin
lan egiten dugu

Audioprotesista
egunero zentroan
Audiometriak doan

OPTIKA VITORIA

O P T I K A • A U D I F O N O A K

ERRBERA 16 • 48700 ONDARROA • 946134138 • mvitoria@cnoo.es

DENEK maite gaituzte:
Aingeruek, deabruak,
jainkoak.

Denek maite gaituzte
eta denek
nahi dute gure ona
guk geuk baino
hamaika aldiz gehiago.

Madrilek maite gaitu
eta Parisek
eta haietako jainko
eta jainkosek.

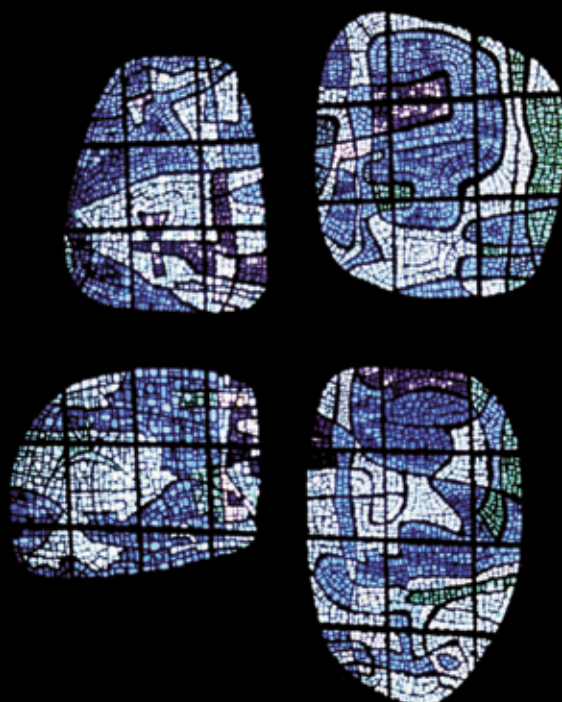
Denek maite gaituzte
hainbeste maitasunez
higuindu gaituzten arte

Ez hainbeste anaitasun,
ez hainbeste maitasun,
eta hainbeste
aingeru goardako
eta hainbeste zaintzaile
eta hainbeste babespe

Solte nahi dugu bizi
solte geure airera
solte geure lurrean
geure gogo solte ta
hezigaitzen pare.

Solte, solte, kondel!

Bitoriano Gandiaga

Mutrikuko XXVII. **BERDEL EGUNA**

MARTXOAK 22, BARIKAKVA

20:30 MUTRIKUKO BERDEL AIPAMENA ZABIEL KULTUR ETXEAN

MARTXOAK 23, ZAPATUA

12:00 BERDEL ERREA PORTUAN

Antolatzaileak: Mutrikuko Arraun Taldea

APIRILAK 4, EGUNA

19:00 BERDEL ETA TXAKOLI EZKONTZA ARKU GAIN ELKARTEAN

Kofradia - Itsas etxeak lagunduta.

Dastaketan izen ematea 6€: turismo@mutriku.eus edo 943.603.378

19:00 BERDEL PINTXOPOTEA HERRIKO TABERNA BATZUETAN

APIRILAK 5, BARIKAKVA

19:00 EUSKAL HERRIKO ELITE TXAPELKETA MIRUAITZ FRONTOIAN

Antolatzailea: Danok bat

19:00 BERDEL PINTXOPOTEA HERRIKO TABERNA BATZUETAN

APIRILAK 6, ZAPATUA XXVII. BERDEL EGUNA

10:30 - 14:30 IZAN ARRANTZALE PORTUAN (Kofradia zaharreko arkupean)
Haurrentzako arrantza tailerrak Kofradia - Itsas Etxearen eskutik.

10:30 MUTRIKUKO XVI. BELAUNTZIEN ARTEKO TXAPELKETA
Kalabxori bela elkartearen eskutik.

11:00 - 15:00 MERKATU TXIKIA:
MUTRIKUKO ETA ESKUALDEKO EKOIZLEEKIN
ARTISAU ETA SORTZAILEEN AZOKA PORTUAN.
Laguntzailea: Eixu artisau elkarte..

12:00 HERRIKO ABESBATZEN KONTZERTUA ZABIEL PLAZAN.

13:00 BERDEL PINTXO DASTAKETA HERRIKOIA PORTUAN.

13:00 TRIKITILARIAK HERRIKO KALEETAN ZEHA.

19:00 KONTZERTUAK PORTUAN
**CASUS BELLI eta
LOS ZOPILOTES TXIRRIAOS**

22:00 V. BERDEL TXAPELKETAREN FINALA MIRUAITZ FRONTOIAN
Antolatzailea: Danok bat